

Baagø: Mit parti har sammen med venstre gjort et alvorligt forsøg på at få ændret den foreslåede form for betaling af det beløb til tjenestemændene, som den højtærede finansminister har sluttet aftale med de fire centralorganisationer om. Imidlertid har et flertal i det høje ting ved lovforslagets anden behandling nedstemt vort ændringsforslag derom.

Når man lægger mærke til, at de københavnske kommunale tjenestemænd nu i forbindelse med de krav, de rejser, udtrykkeligt siger, at de ønsker deres lønninger reguleret i form af overenskomstportioner og ikke på den måde, den højtærede finansminister her har foreslået, kan man måske se, at det, vi foreslog, vist alligevel ikke var så helt ufornuftigt.

Regeringen må selv tage ansvaret for det makværk, der her er lavet. Vi kan ikke medvirke til lovforslagets gennemførelse, og vi vil ved afstemningen undlade at stemme.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslaget

vedtoges med 73 stemmer mod 6; 48 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om beskattningen af medlemmer af investeringsforeninger.

(Anden behandling findes i tidenden sp. 4601).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 127 stemmer.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om nedsettelse af en forsikringskommission.

(Anden behandling findes i tidenden sp. 4545).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

K. Axel Nielsen: Udvalget har holdt et møde efter anden behandling, og herefter indstiller et flertal, nemlig socialdemokratiets, det konservative folkepartis, det radikale venstres og socialistisk folkepartis medlemmer af udvalget, lovforslaget til vedtagelse i den skikkelse, det fik ved anden behandling.

Et mindretal, venstres medlemmer, kan ikke medvirke til lovforslagets gennemførelse.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslaget

vedtoges med 98 stemmer mod 29; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om egnsudvikling m. v.

(Første behandling findes i tidenden sp. 2304, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 977).

Der var stillet 4 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Peter Nielsen: Jeg vil gerne anbefale de 4 ændringsforslag, der er stillet af den højtærede handelsminister og tiltrådt af udvalgets flertal.

Ved lovforslagets første behandling blev der udtalt tvivl om, at lovens formål først og fremmest var egnsudvikling. . . .

Formanden: Jeg henstiller, at der er ro i salen under forhandlingen.

Peter Nielsen: Det er nu ved ændringsforslag nr. 1 tydeliggjort, og jeg hilser derfor dette forslag med glæde. Ændringsforslag nr. 2 går ud på, at egnsudviklingsrådet eventuelt kan udvides til 5 personer. Det tredje ændringsforslag er af redaktionel karakter, og det fjerde vedrører en ændring af ikrafttrædelsesdatoen.

Jeg beklager meget stærkt, at det ikke under udvalgsarbejdet har været muligt at opnå enighed om dette lovforslag, især da der for udvalget forelå oplysninger om egnsudviklingen i andre vesteuropæiske lande. I forhold til dem er den danske egnsudviklingslov af ret beskeden karakter, og det er ejendommeligt, at den skal gøres til et politisk stridsspørgsmål, når vi erfarer, at man i alle andre lande opfatter egnsudviklingen som en national opgave, hvorom alle kan samles. Danmark har den mest beskudne egnsudvikling, men har samtidig den største politiske strid derom. Det er endnu mere besynderligt, når man ved, at Danmark egentlig har det største problem af alle lande, for der er vel næppe andre lande, der har en så skæv geografisk fordeling af erhvervsmulighederne, som Danmark har. Bortset fra Østrig, hvor særlige forhold har gjort sig gældende, har vi efter befolkningens størrelse den største sammenklumpning, der findes. Vi har procentuelt set den største hovedstad i Europa. Andre lande har for længst grebet hårdt ind over for tilsvarende problemer, men her i Danmark er dette spørgsmål blevet en politisk kastebold.

Som begrundelse for sit noget særegne standpunkt har oppositionen anført, at man for så vidt godt vil være med til egnsudvikling sådan i al almindelighed, men ikke til at yde garanti til den enkelte private industri. Ja men tager man dette bort fra lovforslaget, er der jo næsten kun nogle

kønne ord igen, idet der heller ikke er givet tilsagn til lovforslagets kapitel IV, der omhandler industriel udvikling i al almindelighed. Dette med, at privat foretagsomhed og samfundet ikke må samarbejde, kan næppe være noget principielt for egnsudviklingens modstandere, idet de jo ved andre love ikke har været derimod. Det er ikke længe siden vi i det høje ting vedtog loven om Danmarks erhvervsfond enstemmigt, og denne lovs principper er de samme som egnsudviklingslovens, og flere andre love kunne jo nævnes.

Det er altså mere et inkarneret had til egnsudviklingstanken, der gør sig gældende, og det er meget beklageligt, idet en sådan opgave burde være en absolut national opgave. Det er mig dog en trøst, at uenigheden ikke strækker sig uden for Christiansborgs porte, for ude i landet arbejder man trods politiske meningsforskelligheder sammen om egnsudviklingen, så oppositionen er næppe her i større kontakt med sine vælgere, men det kommer selvfølgelig ikke mig ved. Jeg vil kun håbe, at man, når lovforslaget i næste uge er vedtaget, fra alle sider vil samarbejde om at gøre lovens betydning så stor som muligt. Det har før vist sig, at når de bitre ord er sagt herinde, kan man alligevel godt samarbejde.

Det kan vel næppe heller være for at spare skatteydernes penge, at man har oparbejdet denne kunstige modstand. Det er yderst begrænset, hvad loven har kostet hidtil, og tager man i betragtning, at den har været med til at skabe understøttelsesmodtagende borgere om til gode skatteborgere i disse egne, har den nærmest virket som en besparelseslov. Det kan blive dyrt for samfundet, hvis vi ikke fremtidig gør noget mere ved egnsudviklingsarbejdet. Der vil formentlig og forhåbentlig være arbejde til alle danskere her i landet i fremtiden, men arbejdsmulighederne vil ikke være dér, hvor mange nu bor, og derfor må vi imødesee ret store folkeflytninger inden for rigets rammer i de kommende år, hvis der ikke sker en industriel udvikling i de ramte områder. Og en sådan flytning vil blive dyr for skatteyderne. Der skal bygges offentlige institutioner, hospitaler og skoler m. v. til de mange, der vil strømme til vore få industricentre. Det vil skabe endnu større trafikproblemer, end vi kender

[Peter Nielsen.]

i dag, og deres løsning bliver heller ikke billig. Jeg forstår derfor ikke, at det, når man fra anden side laver spareprogrammer, så skal gå ud over egnsudviklingen. Det er dog at spare på skillingen og lade daleren rulle.

Selve arbejdsløshedsproblemet vil selvfølgelig ad åre løse sig selv i disse egne, idet arbejdskraften søger hen, hvor beskæftigelsen er. Der er allerede byer i Jylland, som så småt er begyndt at dø; det drejer sig også om købstæder. Når de unge mænd har aftjent værnepligten, vender de simpelt hen ikke tilbage til deres hjemegn, men søger mod hovedstaden; her er chancerne, hjemme er der ingen. Det betyder, at flere byer i løbet af en generation eller to bliver steder, hvor næsten kun folkepensionister bor; ofte vil disse også søge mod industri-centrene, hvor de har deres børn.

Oppositionen udtrykker dog sympati for egnsudviklingstanken, men denne sympati er af mere abstrakt karakter. Det er smukke ord om, at man skal sprede undervisningsanstalter og andre offentlige institutioner noget mere ud over landet. Ja men jyske rigsdagsmænd har altid gennem tiderne, uanset deres politiske tilhørsforhold, været enige om at samarbejde om noget sådant. Der er ikke noget nyt heri. Det er et samarbejde, der må fortsættes og forstærkes. Jeg er selvfølgelig glad for, da jeg er et beskedent gemyt, at man har kunnet enes om at fastslå dette i betænkningen, men noget nyt i det er der altså ikke, og hvis man vil tage garantien for industrien ud af loven, er der som nævnt ikke mange realiteter tilbage.

Formanden: Det er nødvendigt at have mere arbejdsro i salen.

Peter Nielsen: . . . idet arbejdet med at forcere en udflytning af statens institutioner vel næppe kan nedfældes i en sådan enkelt lov. Det er noget, der skal arbejdes med i mange love, og der skal næsten daglig sættes ind, hvor det er muligt.

Jeg vil også gerne udtrykke et håb om, nu da vi har fået et kulturministerium, at befolkningens adgang til kulturelle livsgoder bliver mere ligeligt fordelt over hele landet. Det vil også medvirke til, at flere

unge vil blive på deres hjemegn, hvis de har mulighed for en kulturel livsudfoldelse. Men selvfølgelig er det primære, at de kan få arbejde og skabe sig en eksistens, og det sker kun — eller hovedsagelig — ved, at den industrielle udvikling fremmes i disse egne. Det er det, der er lovforslagets hovedformål, selv om visse har ment at kunne sige og skrive, at det nu ikke er en egnsudviklingslov. Gennem udvalgsarbejdet er dette dog blevet yderligere understreget.

Selv om det for så vidt kunne være fristende at bestemme, at denne lov kun skulle gælde for nærmere fastsatte områder, vil jeg dog ikke falde for en sådan fristelse; en sådan bestemmelse ville gøre arbejdet alt for stift. Man skulle så fastsætte et eller andet kriterium for, hvornår en egn eller et amt er et egnsudviklingsområde. Det gjorde man i sin tid administrativt med hensyn til grundforbedringsloven, og det havde man ikke gode erfaringer med. Det foreliggende lovforslag er så rummeligt, at det giver plads for al virketrang, og i øvrigt har den højtærede handelsminister givet tilsagn om, at det udvalg, der skal nedsættes, også kommer til at rumme repræsentanter fra de ramte områder.

Et hovedstadsblad, der har slået sig op som bannerfører for al modstand mod egnsudviklingen, har fundet ud af, at jeg er en hykler, når jeg tidligere har opfordret alle folketingsmænd — uanset politisk tilhørsforhold — fra de ramte områder til at stå sammen om egnsudviklingen. Jeg løber risikoen for at blive kaldt hykler en gang til, og jeg vil derfor navnlig rette en opfordring til folketingsmændene i Jylland og på Lolland-Falster om at stemme for dette lovforslag. Det er muligt, at denne sags alvor ikke er gået op for visse københavnske og sjællandske folketingsmænd, men for os, der kommer fra de ramte områder, må hensynet til vor hjemegn og dens befolkning gå forud for alt andet, og jeg skal derfor anbefale, at vi herinde følger den lokale enighed og sammen stemmer for lovforslaget.

Jeg anbefaler de fire ændringsforslag og lovforslagets overgang til tredje behandling.

Henry Christensen: Med den foregående ærede ordfører kan jeg være enig i det

[Henry Christensen.]

beklagelige i, at der ikke her i det høje ting er mulighed for et bredt samvirke om en virkelig egnsudviklingslov eller en indsats for egnsudviklingen her i landet. Det skyldes imidlertid efter min opfattelse, at man fra det tidspunkt, hvor der blev fremsat forslag om egnsudviklingsloven, så voldsomt koncentrerede sin indsats netop om et princip, om hvilket man måtte vide på forhånd, at man ville møde meget stærk modstand i oppositionen. Det har, så længe egnsudviklingsloven har eksisteret, og også under de nu overståede udvalgsforhandlinger mellem første og anden behandling været fastholdt, at det bærende element i egnsudviklingsloven måtte være bestemmelsen om, at staten eller en af staten institueret myndighed havde mulighed for at udpege enkelte virksomheder og enkelte projekter og favorisere dem med statslån, hvilket altså måtte være på bekostning af alle andre. Det er dette princip, der er stridspunktet i egnsudviklingsloven. Efter min opfattelse ville det i høj grad være muligt at samle bestræbelserne om en indsats og om foranstaltninger til en sund og fornuftig egnsudvikling, uden at man i så stor udstrækning byggede på det princip.

Gennemser man, hvad de medlemmer, der har haft sæde i udvalget, har været så lykkelige at have haft adgang til, nemlig det materiale, der viser, hvad det er for virksomheder, der har fået disse særlige statsbegunstigede favoriseringer, vil man opdage, at det fortrinsvis er nogle enkelte større virksomheder, om hvilke man måtte have al mulig grund til at tro, at de for en meget stor dels vedkommende kunne have klaret disse ting uden statens særlige begunstigelse. Det er det, der er det uheldige og forkastelige princip, og det er altså fredeles lovens hovedprincip.

Ser man på, hvad det er for virksomheder, der har fået disse statsgarantier, vil man se, at det er virksomheder, der ligger spredt ud over landet; og hvis man vil prøve at vurdere, hvilke krav man måtte stille til en moderne og rationel egnsudvikling, der virkelig ville være i stand til at sprede industrimulighederne mere her i landet, hvad vi vel alle ønsker, måtte man komme til et andet resultat end det, som er egns-

udviklingslovens. Jeg tror, at man måtte sigte imod i højere grad at koncentrere den nye industrialisering om visse nærmere afgrænsede områder i de arbejdsløshedsramte eller andre dele af landet fremfor at få en spredning, der i og for sig ikke kan være ønskelig, men som vi blot ved giver os en meget dårligere konkurrencemulighed fremtidig. Jeg må derfor være enig i det, som bl. a. Industrirådet har givet udtryk for i den henvendelse, udvalget har fået, at det i højere grad måtte være generelle foranstaltninger, der skulle træffes, fremfor i så stor udstrækning at udpege enkelte virksomheder og give disse en særlig favorisering.

Det er — det være sagt igen til det ærede medlem hr. Peter Nielsen — dette princip, der er hovedvanskeligheden for et samarbejde her i tinget. Hvis man havde været villig til at stryge dette princip, ville der have været meget at forhandle om, så ville der også være mange ting at gå mere i dybden med, end det er blevet tilfældet, fordi man har sat dette princip op som en mur, så vi ikke kan komme videre.

Resultatet er også blevet, at nok er der nu føjet nye ting til i loven, f. eks. drager man nu også de mindre kommuner med ind i administrationen af egnsudviklingsloven og tager særligt hensyn til, hvad der var disse kommuners ønsker. Men jeg henviser i særlig grad til den omfattende og begrundede redegørelse, vi har fået fra sognerådsforeningerne, der meget stærkt viser, hvor vanskelig en opgave det er, man her pålægger kommunerne, hvor man trækker dem med ind som led i erhvervsudøvelsen. Sognerådsforeningerne gør opmærksom på, at hvor udmærkede folk man end har blandt embedsmændene ude omkring i sognekommunerne, så er disse ikke udpeget og sognerådsmedlemmerne er ikke valgt ud fra kriteriet, hvor egnede de var til at lade kommunerne indgå i disse erhvervsbetonede opgaver, der pålægges dem, og der fremgår af denne redegørelse en lang række af de konsekvenser, det kan føre med sig, og hvor begrænset det er, hvis man gennemfører foranstaltningerne som foreslået, hvad man kan nå.

Nogen egentlig realitetsforhandling om disse ting er jo ikke mulig, så længe man i regeringen opretholder dette afgørende princip, jeg her har omtalt. Når det ærede

[Henry Christensen.]

medlem hr. Peter Nielsen sagde, at man havde dog i hvert fald ved ændringsforslag nr. 1 igen fået bibragt loven mere karakter af at være en egentlig egnsudviklingslov, end selve lovforslaget havde, da det blev fremsat, så er dette selvfølgelig en indrømmelse af, at lovforslaget, da det blev fremsat, netop havde skiftet karakter fra at være en egentlig egnsudviklingslov til at være en almindelig erhvervsstøttelov. Men desværre må jeg skuffe det ærede medlem hr. Peter Nielsen med at sige, at selv om dette ændringsforslag vel er fremkommet som et udtryk for, skal vi sige en venlighed over for det ærede medlem, så vil det ærede medlem, hvis han vil anvende sit skarp-sindige blik, komme til det resultat, at der står akkurat det samme i ændringsforslaget, som der stod i lovforslaget, som han efter min opfattelse med rette var meget betænkelig ved. Loven får stadig karakter af at være generel, loven bliver stadig formet sådan, at den bare med henvisning til, at det skal være med henblik på markedsforholdenes hensigtsmæssige erhvervsudvikling — sådan står der stadig i bestemmelsen — giver vore statsinstitutioner mulighed for at udpege, hvilke som helst virksomheder de måtte ønske at udpege, og sige: vi vil favorisere jer med lån — og da der ikke bliver flere penge af den grund, bliver det altså en favorisering på andres bekostning. Det er sådanne generelle bestemmelser, loven nu har.

Jeg vil ikke nægte, at der kan være mange områder i vor erhvervslovgivning, hvor vi ikke mindst med henblik på markedsforholdene har brug for, at der vises større velvilje og gives bedre betingelser først og fremmest af generel art, og at det derfor kunne være rimeligt, at man foretog en overvejelse og en afvejning af disse ting ud fra en samlet vurdering; men jeg må meget bestemt advare imod, at man nu i det høje ting vil gennemføre i en lov, der hedder egnsudviklingslov, en hjemmel, der giver en så vidtgående bemyndigelse, som denne lov kommer til at give. Derfor er stillingen desværre stadig væk den, som den har været alt for længe, at man på grund af den halsstarrighed, hvormed man fastholder dette forkerte princip, har afskåret mulighederne for, at der kunne

blive et bredt samarbejde om en god egnsudviklingslov her i landet. Det skyldes først og fremmest denne omstændighed, at jeg må tilråde at undlade at stemme for ændringsforslagene her ved anden behandling, og som allerede oplyst i betænkningen mener vi ikke, så længe det nævnte princip hævdes i lovforslaget, at kunne medvirke til dets gennemførelse.

Knud Thomsen: Jeg synes, at vi under udvalgsarbejdet nærmest beundringsværdig hurtigt klarede vore egne tanker og de tanker, der er fremført fra forskellig side; desto hurtigere blev vi så altså også klar over, at vi ikke var i stand til at nærme vore tanker til hinanden på nogle ganske bestemte punkter.

Som udtrykt i den nu foreliggende betænkning og som sagt ved første behandling ville vi gerne have forhandlet om muligheden for gennem generelle foranstaltninger at medvirke til en erhvervslokalisering, som ville være rigtig ud fra landsplanlægnings-synspunkter, og konsekvensen heraf ville jo være, at der i visse egne må gives støtte til en egnsudvikling, men vi måtte tage afstand fra, som det allerede er sagt af den ærede ordfører for venstre, hr. Henry Christensen, at gøre det ved garantier og lån til enkeltvirksomheder, hvor ikke ganske ekstraordinære forhold måtte gøre sig gældende. Denne modstand har vi altid haft i mit parti, og den er naturligvis ikke blevet mindre ved den ændring og udvidelse af denne lovgivning, der er sket ved, at man i det foreliggende lovforslag har indbygget og økonomisk udvidet industrilåneloven af 4. april 1960 for at kunne støtte en for hele landet gældende erhvervsudvikling, samtidig med at man i øvrigt gennem lovforslaget forsøger at fremme egnsudviklingen og erhvervslokaliseringen.

Vi er altså fra vor side kun delvis enige i det mål, der søges opnået igennem lovgivningen, og vi er absolut uenige om flere af de midler, der foreslås anvendt. Når man således er uenig og allerede har markeret, som det jo er sket i betænkningen, at vi ikke kan medvirke til lovforslagets gennemførelse, får vi naturligvis heller ingen indflydelse på lovforslagets nærmere udformning. Det er jo nu engang betingelserne. Jeg synes ikke desto mindre, at jeg

[Kaud Thomsen.]

her ved anden behandling gerne vil pege på nogle af de punkter inden for målet og midlerne, hvor vore meninger adskiller sig fra hinanden.

Personlig har jeg den indstilling, at jeg hellere vil være med til at slå bro end til at skille vandene. Nogen bro kan der ikke slås i dette tilfælde, dertil tror jeg nok at afstandene er for store; men skade kan det dog ikke at pege på de punkter, vi fra vor side navnlig må kritisere. Engang ved første korsvej kan vi så muligvis tales ved igen.

Om målet er vi navnlig uenige, for så vidt angår lovforslagets § 4, nr. 1 og 2, der drejer sig om bistandsydelse til enkeltvirksomheder eller brancher, til undersøgelser, forarbejder og forsøgsvirksomhed eller rationaliseringsundersøgelser. Vi mener ikke, det kan være statens opgave at støtte her.

Hvad angår § 5, så må vi naturligvis særlig tage afstand fra formålene: for at bistå ved virksomheders omstilling til ændrede markedsforhold eller for at muliggøre iværksættelse, udvidelse eller rationalisering af virksomheder, hvortil der er knyttet en særlig eksportinteresse. Det er naturligvis rigtigt, at eksporten i fremtiden vil være nøjagtig lige så vigtig, som den har været hidtil, men jeg synes, der skal lidt af en ændring af opfattelsen til dér. Med den frie konkurrence, vi formodentlig kommer til at stå over for i fællesmarkedet, bliver konkurrenceevnen på hjemmemarkedet sandelig også af den allerstørste betydning, således at hovedsynspunktet fortsat må være, at virksomheden bliver konkurrence-dygtig både på hjemmemarkedet og på eksportmarkedet, og dette forhold tror jeg — og det er sagt så ofte — at industrien bedre kan klare selv.

Målet kan vi altså ikke være fuldt enige om, og dermed kan man som regel heller ikke være enig i de midler, der skal bruges. Det er vi bestemt heller ikke, men med henblik på, hvad jeg sagde før, vil jeg gerne ved denne anden behandling pege på nogle enkelte punkter, hvor jeg synes at man i alt fald kunne gøre i og for sig urigtige midler lidt mindre urigtige, end jeg finder de er nu.

Ifølge § 5 kan staten yde garanti for lån,

såfremt hensigtsmæssig finansiering ikke skønnes at kunne opnås uden statens støtte. Det er under udvalgsarbejdet oplyst, at man normalt anser dette skøn for at være udøvet, når ansøgerens lokale bank ikke har kunnet eller villet yde lånet. Jeg ville meget gerne have haft dette strammet betydeligt. Det bør dog være normalt, at der i alle tilfælde er spurgt flere banker eller finansieringsinstituttet for industri og håndværk, som man har til det samme.

Det er endvidere oplyst, at man ved lån med statsgaranti får en rentebesparelse, for tiden på $\frac{1}{2}$ pct. Enhver rentebesparelse er nok til kunstigt at stimulere interessen for statsgarantier. Her burde rentebesparelsen ophæves ved, at der til staten betales en udlignende garantiprovision, så der ingen rentefordel var ved statsgarantierne.

Jeg har også nogle bemærkninger om garantiernes løbetid, som § 6 foreslår til 15 år, i særlige tilfælde op til 18 år. Så vidt jeg husker, var det efter den gamle lov 10 år for maskiner og inventar og 15 år for bygninger. Der burde være mulighed for en differentiering her. Men samtidig synes jeg, at man i den forbindelse skal se lidt på de institutter, der skal yde lånene med de eventuelle statsgarantier, og som hver for sig har en vidt forskellig praksis med hensyn til gennemsnittet for deres udlånstid. Det drejer sig om banker, der normalt ikke holder af at komme over 5-10 år med deres udlånstid; Finansierings-Instituttet for Industri og Håndværk ligger, så vidt jeg husker, på 10-15 år eller gennemsnitlig 12 år, medens livsforsikringsselskaberne gerne vil gå helt op til 25 år. Jeg synes, der burde være en lidt bredere ramme angivet i § 6, således at garantier under særlige forhold — det vil altså nærmest sige, hvor det drejer sig om bygninger samt om lån fra livsforsikringsselskaber — kunne ydes for et tidsrum op til 25 år.

Endelig er der § 7, der forudsætter statslån. Vi synes altså, det er og bliver uheldigt, at staten skal kunne give lån, og det bliver ikke bedre, når det som begrundelse anføres i bemærkningerne, at

„det må anses for uheldigt, at et tilsagn om finansieringsbistand fra statens side ikke vil kunne udnyttes på grund af pengemarkedets forhold“

[Knuud Thomsen.]

— som staten jo dog har det primære ansvar for. Under første behandling har den højtærede handelsminister da også udtalt forståelse netop for dette synspunkt og anført, at statslån bør være den rene undtagelse, hvad jeg er glad for. Den højtærede handelsminister var ved samme lejlighed inde på den relative kapitalfattigdom, der jo netop hersker i udviklingsområderne. Jeg synes fortsat, man skal lade sine tanker dvæle ved dette punkt, som er det egentlige og vigtigste, og se, om man ikke kan finde andre midler end eventuelle statslån.

Ydes der imidlertid statslån — hvad der er gjort efter hidtidig praksis og kan gøres efter det nu foreliggende lovforslag — så ydes de, har vi fået oplyst, til en favørente i forhold til markedsrenten. Det er vi stærkt imod. Det er og bliver uheldigt, at staten går imod den rentefod, den selv har været med til gennem sin finanspolitik at skabe her i landet. Jeg erkender, at det i mange tilfælde kan være vanskeligt at fastslå, hvad den egentlige markedsrente er — den kan rette sig efter mange ting; men jeg mener ikke, at sådanne statslån under nogen omstændigheder skulle kunne gives på andre betingelser end med rente svarende til den til enhver tid gældende diskonto plus 1 pct.

Jeg har lagt vægt på at komme med disse økonomiske betragtninger. Selv om der skulle blive taget hensyn til dem, vil det naturligvis ikke ændre vort principielle synspunkt over for lovforslaget, som efter vor mening har andre og betydelig større fejl end dem, jeg har peget på her; men en gennemgang deraf ville for en stor del blive en gentagelse af det, det ærede medlem hr. Henry Christensen har været inde på, og derfor skal jeg afholde mig derfra.

Der er dog endnu en enkelt ting, jeg vil nævne, nemlig den adgang til statsgarantier, som kommunerne ifølge § 9, stk. 1, kan få ved bygning af erhvervsjendomme. Jeg tror og vil meget gerne sige nu, at denne bestemmelse skal administreres med ganske overordentlig stor forsigtighed. Kommunerne er ikke indstillet på at kunne administrere dette.

Det må vel nu anses for givet, at det flertal, der gennemførte egnsudviklings-

loven af 1958, også vil gennemføre det nu foreliggende lovforslag med de foreslåede ændringer. Efter den gamle lov er der rent faktisk givet garantier for ca. 28 mill. kr. om året i de 3 år, den har bestået. I det foreliggende lovforslag har man indbygget industrilåneloven, hvis beløbsramme for nylig blev fastsat til 15 mill. kr. Det er mit indtryk, at man i den hidtidige administration er gået langt, meget langt, for at finde anvendelse for de 28 mill. kr. om året efter den gamle egnsudviklingslov. De 15 mill. kr. inden for industrilåneloven har vort parti stedse stemt imod, og vi er altså vedblivende modstandere af denne bevilning. Tilsammen udgør det 43 mill. kr., men nu udvides beløbsrammen for garantier yderligere til 100 mill. kr., og det gør man på et tidspunkt, da hele erhvervslivet sukker efter arbejdskraft, og hvor det frie erhvervsliv dårligt og kun på overordentlig strenge rentevilkår kan skaffe sig midler til investering. Det er at bringe kedelen til at koge kraftigere, end den allerede koger, og jeg må på det alvorligste advare imod den store udvidelse af beløbsrammen og i særdeleshed naturligvis imod, at det sker på netop dette tidspunkt.

Andre forhold kan give anledning til andre anskuelser, men som forholdene ligger nu, er det foreliggende lovforslags beløbsramme i så dårlig samklang med bestræbelserne for en økonomisk samordning som overhovedet muligt. Det bliver i realiteten ikke en egnsudviklingslov, vi får ud af det her foreliggende lovforslag, men en for hele landet gældende almindelig erhvervsstøttelov, der kan bruges til så godt som hvad som helst.

Vi kan således — og jeg siger det med beklagelse — ikke anbefale lovforslaget, og vi kan ikke medvirke til dets gennemførelse.

Med hensyn til de stillede ændringsforslag vil vi undlade at stemme. Vi tillægger ikke ændringsforslaget til § 1 nogen betydning; det korrigerer nærmest en skønhedsfejl. Ændringsforslaget til § 2 har reel forbindelse med de bestemmelser, der findes i § 5, stk. 3, om udvalgets komplettering med embedsmænd. Den højtærede handelsminister forsvarede denne bestemmelse så godt under udvalgsarbejdet, at han overbeviste os om, at hans forslag var rigtigt. Med den nu foreslåede ændring af § 2, stk. 1,

[Knuud Thomsen.]

undergraves § 5, stk. 3, og jeg kan godt sige, at vi synes, den højtærede handelsminister skulle være blevet stående ved sit eget forslag, som var bedre end det, der nu foreligger.

Kirkegaard: Gennem lovforslaget om egnsudvikling, som her er til anden behandling, er det jo hensigten at tilgodese og fremme udviklingen af dansk erhvervsliv på flere områder, og dette anser jeg for at være meget nyttigt.

I udvalget har i hvert fald et flertal ønsket, at der fremdeles skulle ofres selve egnsudviklingen en betydelig opmærksomhed, den skulle fremdeles have en fremskudt stilling inden for lovens rammer, og det er det synspunkt, der er søgt fremmet ved ændringsforslag nr. 1 til § 1, som jeg gerne vil bede om at få vedtaget, ligesom jeg i øvrigt gerne vil anbefale lovforslaget i dets helhed.

Ganske vist ved jeg, det ved enhver, at vi for tiden ikke har mange arbejdsløse, tværtimod mangler vi på vigtige områder arbejdskraft. Kun i visse egne af landet, inden for de områder, vi kalder arbejdsløshedsøer, har vi endnu nogle ledige. Nu er der ingen, der igennem loven om egnsudvikling vil påtvinge nogen noget som helst, men hvis f. eks. en kreds af mennesker inden for en arbejdsløshedsø kan sandsynliggøre et fornuftigt projekt til gavn for egnen, til gavn for det hele samfund, så er det hensigten, at staten skal hjælpe i gang. Det er ikke staten som sådan, der skal tage initiativet; det er befolkningens foretagsomhed og fantasi, der kaldes på. Jeg har ønsket at nævne det, fordi man har hørt den påstand fremsat, at der i loven om egnsudvikling er gemt socialiseringstendenser. Efter min mening er dette helt forkert. Loven er nærmere et modstykke til socialisering, idet det, der er tale om efter den, er hjælp til selvhjælp.

Når jeg tænker på, hvor mange gange jeg gennem årene har hørt netop hjælp til

selvhjælp fremhævet som et godt princip — også, og måske endda i ganske særlig grad, af mine politiske modstandere — så må jeg sige, at det overrasker mig noget, at der ikke er mulighed for at få dette lovforslag gennemført i enighed. Efter mit skøn ville det have været overmåde værdifuldt; jeg er nemlig bange for, at vi får mindre ud af loven, når et stort mindretal her i salen går imod lovforslaget. Det er jeg ked af. Men det er der formentlig ikke noget at gøre ved; derfor må vi alligevel prøve på at nå det bedst mulige resultat.

På lidt længere sigt mener jeg at loven vil være en stor fordel for os alle, ikke mindst for København og måske også for vore største byer. Hvis vi vil gøre os håb om at beholde en større part af befolkningstilvæksten ude i landdistrikterne, end tilfældet er nu, er det nødvendigt, at vi prøver at udvikle arbejdsmulighederne og produktionsmulighederne i landdistrikterne, ellers har vi ingen mulighed for at afdæmpe den strøm, som går ret stærkt fra land til by. Det er i særlig grad de store byer, måske fortrinsvis København, jeg tænker på i denne forbindelse. Derfor mener jeg, at loven er værdifuld, og vil gerne anbefale den til vedtagelse.

Arne Larsen: Som jeg på socialistisk folkepartis vegne udtalte ved første behandling, finder vi denne lovgivning meget vigtig og betydningsfuld. Man kan måske sige, at den gældende lov om egnsudvikling i de forløbne 3-4 år ikke har haft så stor og så mærkbar en beskæftigelsesmæssig betydning, men trods dette finder vi denne lovgivning nyttig og vil gerne medvirke til en yderligere udbygning af den, således som det er foreslået i det fremsatte lovforslag.

Som det fremgår af den afgivne betænkning, kan socialistisk folkeparti tilslutte sig de stillede ændringsforslag. Vi finder det rigtigt, at lovens § 1, formålsparagraffen, får den nu foreslåede formulering, hvorved det præciseres, at lovens hovedformål er at fremme egnsudviklingen. Fra forskellig

[Arne Larsen.]

side har man været bange for, at sammenblandingen af egnsudvikling og hensigtsmæssig erhvervslokalisering og erhvervsudvikling kunne få til følge, at det egentlig egnsudviklende blev trængt i baggrunden. Jeg tror ikke, der er grund til at nære sådanne betænkeligheder. De nyttige egnsudviklingsbestræbelser, der hidtil har været udfoldet, vil også fortsat få al mulig støtte og stimulans fra samfundets side. Trods stigende produktion og erhvervsudvikling ud over hele landet er der stadig væk områder i vort land, hvor vi kunne ønske en yderligere industriel udvikling. Arbejdsløshedsprocenten er stadig for stor i visse egne af landet. I slutningen af februar var den samlede arbejdsløshedsprocent for hele landet 5,9 — det er den laveste, vi hidtil har haft på denne årstid. Hovedstaden lå lavest med 2,5 pct., medens landkommunerne i Nordjylland til eksempel lå højest med 28,3 pct. Dette tyder på, at der stadig væk, hvad egnsudvikling angår, er meget at indhente, og at en endnu større aktivitet og støtte vil være påkrævet.

Nu tror jeg ikke, at det vil være muligt helt at borteliminere den skævhed, vi har i arbejdsløshedens geografiske og faglige fordeling, ved egnsudviklingsbestræbelser. En del vil man vel nok kunne klare, men næppe alt. Mange ville sikkert af sig selv ønske at drage bort fra de industrielt underudviklede egne, såfremt de andetsteds kunne få såvel beskæftigelse som bolig; men det er jo især det sidste, det i høj grad skorter på. En større byggeaktivitet, en større boligproduktion, ville nok indirekte kunne blive en medvirkende faktor til at borteliminere arbejdsløshedsøerne. Også af den grund finder vi det nødvendigt at forstærke og forøge statens hjælp til det sociale boligbyggeri — ja, vi finder det livsnødvendigt, hvis vi på heldig måde skal klare hele det omfattende problem, der dels hedder egnsudvikling, dels hedder hensigtsmæssig erhvervslokalisering og erhvervsudvikling.

Hvad det sidste angår, finder vi også denne side af sagen meget vigtig; faktisk er disse to ting meget nøje forbundet. Den industrielle udvikling her i landet har hidtil i overvejende grad fundet sted i de større byer og fortrinsvis i den østlige del af landet, hvor hovedstaden jo har suget en

væsentlig del til sig. Bestræbelser, der gik ud på at udvikle også den øvrige del af landet — Sønderjylland, Nordjylland og Lolland-Falster som de områder, der står mest tilbage i så henseende — vil være meget ønskelige. Men også omkring de øvrige købstæder af middelstørrelse og de mindre købstæder ville det sikkert være muligt at oparbejde et industrielt klima, og her må der ikke alene kunne ydes hjælp og opmuntring til en sådan udvikling, men der må også foretages effektive foranstaltninger, så man får det hele til at glide i en ganske bestemt retning.

Derfor er jeg glad for, at også den højtærede handelsminister understreger nødvendigheden af at koordinere egnsudviklingsarbejdet, erhvervslokaliseringen og erhvervsudviklingen med det arbejde, der er påbegyndt af det den 8. juni 1961 nedsatte landsplanlægningsudvalg, hvis hovedopgave skulle være at tilvejebringe fastere retningslinjer for planlægningen af offentlige investeringer, som er af væsentlig betydning for virksomhedernes lokalisering og den fremtidige bydannelse. Jeg håber og tror på en snæver kontakt med egnsudviklingsrådet og landsplanlægningsudvalget, thi en sådan finder jeg nødvendig, såfremt lovens formål skal kunne gennemføres effektivt og uden for mange fejlgreb.

Nyt i lov om egnsudvikling er jo kapitel IV, §§ 9, 10 og 11. Vi finder, at det er en god og frugtbar nydannelse, der er sket ved, at man i sådanne områder af landet, der med hensyn til industriel udvikling står tilbage for det øvrige land eller er ramt af særlige økonomiske vanskeligheder, nu åbner adgang til arealerhvervelser og opførelse af erhvervsjendomme med statsstøtte med indtil 75 pct.s dækning af udgifterne. Opnås der ved en kommunes salg af en ejendom, til hvis opførelse statslån er ydet, ikke dækning for den af staten og kommunen investerede kapital, vil det samlede tab være at fordele mellem staten og kommunen med halvdelen til hver. Denne bestemmelse har De samvirkende Sognerådsforeninger i Danmark vendt sig imod, idet de finder, at det er en urimelig risiko, sådanne økonomisk svage kommuner her må påtage sig.

Det kan vel altid diskuteres, hvad der er en rimelig eller urimelig risiko. Erfaringer fra udlandet har i alle tilfælde vist, at en

[Arne Larsen.]

sådan adgang til opførelse af erhvervsejendomme i egnsudviklingsområder har været et særdeles virksomt middel til at tiltrække industri og dermed beskæftigelse, hvilket har ført til en forbedret økonomi for sådanne kommuner. Vi finder derfor ikke, at man bør være bange eller tilbageholdende i sådanne kommuner, og disse bør udnytte lovens muligheder overalt, hvor det vil være hensigtsmæssigt. Der må jo også fra kommunernes side i egnsudviklingsområderne udvises initiativ og handlekraft. Samme adgang, som her gives til kommunerne til opførelse af ejendomme med salg eller udleje for øje, kan også i henhold til § 10 gives til aktieselskaber eller interessentskaber af ideel karakter. Også det finder mit parti er en god og positiv nydannelse, som kan få betydning.

Jeg skal ikke i øvrigt beskæftige mig med lovforslagets enkelte paragraffer, som vi kan tiltræde. Jeg har beskæftiget mig med ændringsforslag nr. 1, som vi kan tiltræde, ligesom vi kan tiltræde ændringsforslag nr. 2, hvorefter der nedsættes et af indtil 5 medlemmer bestående egnsudviklingsråd. Derved kan dette udvides med 2 medlemmer. Den højtærede handelsminister har tillkendegivet, at han ved en eventuel udvidelse af rådet til 5 medlemmer agter at udnævne 2 repræsentanter for industrien, hvoraf den ene vil repræsentere de kooperative fremstillingsvirksomheder. Også dette kan vi tiltræde. De 2 øvrige ændringsforslag, hvoraf det ene kun er af redaktionel karakter og det andet vedrører ikrafttrædelsesdatoen, kan vi også tiltræde, ligesom vi kan tiltræde lovforslaget som helhed. Mit parti kan som sagt helt og holdent støtte denne lovgivning, uanset fra hvilke egne af landet de enkelte folketingsmedlemmer af vor gruppe måtte komme.

Rimstad: Jeg mærkede mig i den ærede socialdemokratiske ordførers indlæg, at han vil hævde, at denne lovgivning allerede mange steder har forvandelt en lang række arbejdsløse medborgere til gode skatteydere. Samtidig med at det altså her slås fast at være et primært socialdemokratisk mål at producere gode skatteydere, vil jeg gerne tilføje, at det i samfundsmekanismen næppe har nogen positiv virkning at skabe skatte-

ydere gennem statstilskud. Det afgørende må vel være, om de erhvervsmuligheder, man skaber, har blivende karakter. Det har de efter vor mening ikke, hvis de virksomheder, det her drejer sig om, ikke kommer til verden og ikke støttes på en naturlig måde, men kun gennem et kunstigt statstilskud. Det vil efter alle erfaringer alt for ofte betyde, at gode penge gives dårligt ud.

Vort parti er, som vi gav udtryk for ved lovforslagets første behandling, imod lovforslagets sammenblanding af lokale interesserers fremme og helt tydelige socialiseringsbestrebelse. Den iver, hvormed man i sin tid fra socialdemokratisk side tog de af ingeniør Gunnar Andreasen skitserede tanker om en bedre industrifordeling landet over op, har her afsløret sin hensigt. Målet var ikke først og fremmest at støtte en lokal industriel vækst, hvor en sådan f. eks. af beskæftigelsesmæssige grunde var hensigtsmæssig, men mål nr. 1 var at socialisere, at gøre industrielle udbygningsanstrengelser og industrielt virke afhængig af statskassen og staten.

Om ændringsforslag nr. 1 er der i dagspressen skrevet, at den gennem den foreslåede ændring foretagne præcisering, der går ud på at fastslå, at lovforslagets hovedformål er at fremme egnsudvikling, er et hykleri, al den stund den højtærede radikale handelsministers udgave af egnsudviklingslovgivningen efter sit indhold kun kan være ment som et redskab til at fremme statens indflydelse i erhvervslivet, en hensigt, som ganske klart er i tråd med den måde, man har administreret den eksisterende lovgivnings regler på. Jeg er ikke uenig i den vurdering i dagspressen, men jeg vil gerne føje til, at det omtalte hykleri næsten forekommer mig at være for let gennemskueligt, for hvad er det, man ved denne ændring har gjort? Man har byttet om på de tidligere i loven anførte to formål, således at egnsudvikling er kommet først, medens erhvervsudvikling nu står til sidst, men samtidig har man rigtignok ladet det lille ord „lokale“, der var knyttet til egnsudvikling, udgå. Dette siger mig unægtelig adskilligt om tendensen i forslaget. Ombytningen i sig selv med den slet skjulte hensigt leder tanken hen på det gamle ord om pølsen: man sætte ølse for, man sætte ølse bag, pølsen beholder dog sin

[Rimstad.]

smag. Vi kan for vort vedkommende ikke komme bort fra det indtryk, at smagen her er ramsaltet socialisering.

I ændringsforslaget til § 2 har man ment det rigtigt at udvide det fine af handelsministeren nedsatte egnsudviklingsråd for at få den mulighed, at den arbejdende kooperative industri kan blive repræsenteret. I henhold til betænkningen skal dens repræsentation ske på lige fod med den øvrige industris. Ak ja, man merkt die Absicht und wird verstimmt. Det burde kunne give anledning til undren, at noget sådant sanktioneres af en radikal minister, men den højtærede handelsminister har siden sin ministerophøjelse givet så mange eksempler på sin villighed til at følge socialdemokratiet, at forundringen over denne villighed for hver gang nødvendigvis må blive noget mindre. I dag er den forsvundet.

Jeg har i øvrigt ingen bemærkninger at gøre til ændringsforslagene nr. 3 og 4; jeg kan dog sige, at da mit parti agter at stemme imod lovforslaget som helhed, har vi også i sinde at stemme imod ændringsforslagene nr. 1 og 2, medens vi vil undlade at stemme ved afstemningen over ændringsforslagene nr. 3 og 4.

Økonomiministeren (Kjeld Philip): Da handelsministeren for tiden opholder sig i udlandet, vil jeg gerne forsøge at svare på hans vegne.

Jeg må måske til indledning have lov til at konstatere, at sammenligner man diskussionen i dag med den, der blev ført om samme lovgivning for ca. 4 år siden, er uenigheden, selv om vi i dag må konstatere, at der er uenighed, dog ikke tilnærmelsesvis så stor som den, der blev konstateret for 4 år siden. Når det ærede medlem hr. Knud Thomsen i dag talte om, at man jo kunne tales ved ved næste korsvej, må jeg sige, at det i det hele taget bekræftede det indtryk, jeg synes man fik af det ærede medlems tale, at afstanden i alt fald over til det konservative folkeparti ikke var så stor som dengang og ikke tilnærmelsesvis så stor, som man fik indtryk af på den tid, denne lovgivning begyndte.

Det ærede medlem hr. Peter Nielsen gav udtryk for en del undren over, at der var en modstand mod egnsudviklingsloven og

egnsudviklingstanken, og jeg kan ikke sige andet, end at jeg fuldt ud deler denne undren, og jeg udtrykker det samme håb, som jeg synes lå bag det ærede medlem hr. Peter Niensens ord, nemlig at vi inden for en overskuelig årrække må komme frem til almindelig enighed om denne lovgivning.

Det ærede medlem hr. Henry Christensen kom med nogle bemærkninger, som jeg ikke helt kunne følge. Det ærede medlem sagde, at der var givet bistand først og fremmest til enkelte større virksomheder. Jeg tror, jeg har haft adgang til at se det samme materiale, som det ærede medlem har set, og jeg kan egentlig ikke komme til det resultat. Det er klart, at når det drejer sig om industrivirksomheder, må tallet være begrænset, det kan ikke være som med landbrugsvirksomheder; men det forekommer mig egentlig, at karakteristikken, det ærede medlem giver, nemlig enkelte større virksomheder, ikke er dækkende. Det forekommer mig endvidere, at det ærede medlem selv modsagde dette ved kort efter at komme med en bemærkning om, at bistanden var givet til virksomheder med stor spredning, altså spredt over hele landet; der må dog være et vist antal virksomheder, før de kan være spredt over hele landet.

Det ærede medlem hr. Henry Christensen var endvidere inde på den betragtning, som jeg forstår også sognerådsforeningerne har gjort gældende, at denne lovgivning skulle skabe problemer for kommunerne. Jeg må hertil bemærke, at kommunerne jo selv bestemmer, hvorvidt de vil gøre anvendelse af lovens bestemmelser eller ikke. Der står udtrykkelig, at kommunerne kan gøre det og det; og følgelig er det sådan, at skulle en kommune ikke ønske det, kan den blot undlade at anvende bestemmelserne.

Jeg skal ikke komme meget ind på de bemærkninger, det ærede medlem hr. Knud Thomsen kom med. Jeg finder, at afstanden i virkeligheden ikke var så lang, så jeg forstår ikke, at man ikke fra konservativ side skulle kunne have været med i denne lovgivning.

Både det ærede medlem hr. Knud Thomsen og det ærede medlem hr. Henry Christensen benyttede betegnelsen, at der blev ydet

[Økonomiministeren.]

statslån. Jeg synes dog, man i sandhedens interesse må gøre opmærksom på, at der indtil i dag kun er givet 2 statslån, og at disse statslån begge er givet til Færøerne; og vi kan vel være enige om, at der hersker særlige forhold på Færøerne. Derfor synes jeg nok det er rigtigere at bruge betegnelsen statsgarantier end betegnelsen statslån. Selv om loven indeholder mulighed for at yde statslån, er denne mulighed indtil nu ikke blevet benyttet uden for Færøerne.

Lad mig endelig tilføje, at efter mit kendskab til egnsudviklingslovens administration — men jeg kan naturligvis ikke i min nuværende stilling binde den kommende administration — har man vel heller ikke planer om at ændre den hidtil gældende praksis på dette område.

Til slut vil jeg blot bemærke, at når det ærede medlem hr. Rimstad fandt, at dette var ramsaltet socialisering, så har man ramsaltet socialisering i samtlige vore nabolande, og den er betydelig mere ramsaltet end her i landet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslag nr. 1

vedtoges med 62 stemmer mod 6; 35 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

§ 1, således ændret,

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 2

vedtoges med 69 stemmer mod 6; 38 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

§ 2, således ændret,

vedtoges uden afstemning.

§§ 3-12, ændringsforslag nr. 3, § 13, således ændret, ændringsforslag nr. 4 og § 14, således ændret,

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om Danmarks lærerhøjskole.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1799, fremsættelsen i tidenden sp. 4539).

Lovforslaget sattes til forhandling.

K. B. Andersen: Princippet i det lovforslag, vi her behandler, bør kunne samle tilslutning fra alle sider. Det drejer sig om nødvendigheden af at give videreuddannelsen bedre kår i fremtiden. Det gælder her lærere, men det vil i stigende grad komme til at gøre sig gældende på alle felter af uddannelsen. Den tid er forbi, da en én gang erhvervet uddannelse kan klare kravene livet igennem. Den hastige udvikling, der præger det moderne samfund, stiller sit ubønhørlige krav om, at viden stadig føres à jour. De lærere, der forlader seminarierne i disse år, skal undervise til omkring år 2 000, og hvis der skulle være lærermangel til den tid, hvad der nok er med det tempo, vi har på, kan de få mulighed for det et stykke ind i næste århundrede. I den tid vil skolen stadig udbygges, nye fag vil komme til, og nye metoder vil kræve udbredelse. Uden en institution, der er i stand til at gøre en virkelig effektiv indsats for lærernes videreuddannelse, vil folkeskolen gå i stå, og det er ikke blot fremtidsopgaver, der på dette felt er tale om. Alleerede i disse år er videreuddannelsen af folkeskolelærere så brændende som nogen sinde på grund af de krav, som gennemførelsen af skoleloven rejser.

Det må altså være hævet over enhver tvivl, at der er behov for udbygning af lærernes videreuddannelse og af den institution, Danmarks lærerhøjskole, der har til opgave at give denne videreuddannelse.

Lovforslaget er jo en direkte udløber af seminarieloven af 1954, der bebudede en bekendtgørelse om lærerhøjskolens virksomhed. I stedet for bekendtgørelsen kommer nu dette lovforslag, der fastslår højskolens